

Publication of Association Esprit, Société et Rencontre
Strasbourg/France

The Journal of Academic Social Science Studies

JASSS

Volume 5 Issue 8, p. 381-395, December 2012

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ATATÜRK İLKELERİ HAKKINDAKİ METAFORİK ALGILARI¹

*THE METAPHORIC PERCEPTIONS OF CLASSROOM TEACHER TRAINEES
ABOUT ATATURK'S PRINCIPLES*

Arş. Gör. Barış ÇİFTÇİ

Afyon Kocatepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü

Dr. Zafer TANGÜLÜ

Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü

¹ Söz konusu çalışma, 5-7 Mayıs 2011 tarihinde Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde gerçekleşen , 10. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu'nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Abstract

This study was carried out so as to determine how classroom teacher trainees perceive Atatürk's principles, which shows the philosophy and underlying structure of Turkish Republic, as a metaphor. The present study was carried out on 176 teacher trainees comprised of freshmen and senior students from Department of Elementary Education, Classroom Teaching Department, Gazi Faculty of Education at Gazi University during 2010-2011 academic year. The participants were given some concepts related to Atatürk's principles and asked to write a metaphor about these concepts. The obtained data were analyzed by using content analysis, which is one of the quantitative research methods. As a result of study. It is found of that classroom teacher trainees could not define and comprehend of Atatürk's Principles, metaphors.

Keywords: Teacher trainees, Atatürk's principles, metaphoric perceptions.

Özet

Bu çalışma Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş felsefesini ve yapısal özelliğini belirten Atatürk İlkelerinin Sınıf Öğretmeni adayları tarafından metafor boyutunda nasıl algılandığını belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Çalışma 2010-2011 öğretim yılında Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda öğrenim gören 1. ve 4. sınıf öğrencilerinden oluşan 176 öğretmen adayına uygulanmıştır. Atatürk ilkelerinden oluşan kavramlar verilerek bir metafor yazmaları istenmiştir. Elde edilen veriler nitel araştırma tekniklerinden içerik analiziyle elde edilmiş ve değerlendirilmiştir. Araştırmanın sonucunda sınıf öğretmeni adaylarının Atatürk İlkeleri hakkında İlkelerin tanımına uygun metaforlar türetemedikleri ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Adayı, Atatürk İlkeleri, Metaforik Algılar.

1. GİRİŞ

Ülkemizde öğretim programlarının, özelliklede sosyal bilimlerin ezberciliğe ve bilgi depolamaya dayandığı, bu anlayışında çağdaş eğitime uygun düşmediği ve ihtiyacı karşılamadığı sürekli gündemi meşgul etmiştir. Bunun içinde öğretim programları bütün sınıf seviyelerinde tekrar gözden geçirilmiştir. Şu an uygulamada olan yapılandırmacı öğretim modeline göre bilgiyi üretip yaratıcı bir şekilde kullanabilen, problem çözme yeteneği gelişmiş, teknolojiyi etkin bir şekilde kullanabilen, kendini en iyi şekilde ifade edebilen bireyler yetiştirmek amaçlanmıştır.

Tarih derslerinin, Türkiye'deki öğretim kademelerinin hepsinde öğrencilerce "sıkıcı", "kuru bilgi yığını", "yaşamla ilişkisi kopuk ve tekdüze" olarak tanımlanması (Safran, 1993), programın, ders kitaplarının, öğretmenlerin konuya ilişkin bakış açılarının gözden geçirilmesini zorunlu kıldığı gibi öğrenme/öğretme sürecine ilişkin bireylerin ilgilerini çekebilecek bir düzenlenmeyi de gerektirdiği açıktır. Tarih öğretiminde yaşanan sorunlar benzer şekilde Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük ders'inin öğretiminde de görülmektedir. Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin öğretiminde de

önemli problemlerden biri konuların işlenmesi sırasında dersin sıkıcı, tek düze bir havaya girmesine fırsat vermeden öğrencinin ilgisini işlenen konu üzerinde canlı tutmaktır. Bu bir anlamda bu dersi klasik olağan çizgisinden kurtarmak için öğretmenlerin izleyeceği hayati bir husustur. Bu açıdan tarih öğretiminde öğretmenler konuların özelliğine göre farklı öğretim metotları kullanmalı, değişik öğretim materyallerinden faydalanmalıdır. İşte öğrencilerin öğrenme süreçlerini motive edebilecek, dolayısıyla dersin öğretimini bu olumsuz durumdan kurtulmasına katkı sağlayacak bir öğretim yolu da metaforları kullanarak öğrencilerin yaratıcı düşünme ve benzeşim yetilerini ortaya çıkarmaktır.

Eğitim araç – gereçleri, eğitim ortamı ve eğitimi etkileyen yakın ve uzak çevre görsel ve işitsel sembollerle doludur. Bu sembollerin eğitim ortamına aktarılması metaforlar sayesinde mümkün olabilir. Bu yönüyle metaforlar bir algı aracıdır (Arnett,1999). Metafor kelimesi köken olarak Grekçeden gelmektedir. Değiştirmek anlamına gelen “meta” ve taşımak anlamına gelen “pheriein” kelimelerinin birleşmesiyle oluşmuştur (Levine,2005).

Kavram olarak metafor ise, insanların hayatı, çevreyi, olayları ve nesnelere nasıl gördükleri; farklı benzetmeler oluşturarak açıklamaya çalışmada kullandıkları bir araç olarak düşünülmektedir (Cerit, 2008). Bu tanıma göre metaforlar, bireyin dünyayı ve kendini algılamaya biçimlerini göstermektedir (Girmen,2007). İnsanların algılamaya ve kelime düzeyleri sınırlı olduğundan bir kavramı anlayabilmek için başka kavramlarla kıyaslama yapmak zorunda kalmaktadırlar (Clarken, 1997). Taylor’a (1984) göre, metafor anlamak istediğimiz nesneyi veya olguyu, başka bir anlam alanına ait olan kavramlar ağına bağlanarak, yeniden kavramlaştırılmamızı, değişik yönlerden görmemizi ve daha önceden gözden kaçan bazı durumları aydınlatmamızı sağlar. Stranski’ye (1989) göre ise metaforların sonuçları vardır. Metaforlar düşüncelerimizi yansıtır, şekillendirirler ve sonuç olarak davranışlarımızı belirlerler. Metafor kullanımı, bireyin genel olarak dünyayı kavrayışına işlenmiş düşünme ve görme biçimidir.

İçeriğin düzenlenmesinde kullanılan temel ilkelere ikisi bilinenden bilinmeyene ve somuttan soyuta gitmektir. Eğitim alanında metaforlar burada kullanılmaya başlanmaktadır. Metafor kullanımı, bireylerin bilinmeyeni bilinene ilişkilendirerek, kavramlar arasında yeni bağlantılar kurmaya çalışmasıyla bireylerde yaratıcılığı geliştirmektedir (Aydoğdu,2008). Metaforlar soyut ilkeleri açıklarken somut örnekler kullanmamızı sağlamaktadır. Üst düzey soyut, karmaşık, geniş ve olgusal kavramların öğrenimi ve açıklaması için metaforlar bir araç işlevi de taşırlar (Yob,2003). Lakoff ve Johnson (1980) ise metaforların insanların gerçeğe ve dünyaya ilişkin düşüncelerini şekillendiren temel zihinsel modellerden biridir. Bu yönüyle metaforlar, bireylerin soyut ve karmaşık olan olayları daha somut veya tecrübe edilebilen olgularla karşılaştırmalarını ve bu sayede de bilinmeyen olgulara ilişkin anlayış geliştirmelerini sağlarlar.

Metaforların kullanmasının avantajları şu şekilde sıralanabilir;

- Kavramsal değişim ile öğrenme için çok faydalı araçlardır.
- Gerçek dünyadaki benzerliklere işaret ederek soyut şeylerin anlamlandırılmasını ve görselleştirilmesini sağlarlar.
- Öğrencilerin ilgilerini çekerek motive edici bir etki yapabilirler.
- Öğretmenleri, öğrencilerin önceki bilgilerini dikkate almaya zorlarlar ve daha önceki konularla ilgili öğrenmelerdeki muhtemel yanlış anlamaların ortaya çıkması sağlarlar (Arslan ve Bayrakçı, 2006).

Metaforların bu kadar avantajlı yönlerinin yanı sıra bazı dezavantajlı yönleri de olabilir. Bunun en açık örneği tek yönlü bir kavrayış üretmesidir. Metafor, belli yönleri öne çıkarırken diğerlerini arka plana itmeye neden olabilir. Bu yönüyle güçlü kavrayışlar sağlayarak hayal gücünü genişletirken kavram ve anlamları çarpıtma tehlikesini de beraberinde taşır (Morgan, 1998).

Sosyal bilimler kavramlar konusunda oldukça zengin bir alandır. Sosyal bilimler alanı içerisinde tarih konularına yönelik olarak öğrenciler birçok metafor oluşturabilmektedir. Özellikle soyut kavramları öğretmeye çalıştığımız bu derste kavramların öğretimi ve öğrenilen kavramların kalıcılığının sağlanması oldukça önemlidir.

2. AMAÇ

Sosyal bilimler alanında öğrenenlerin metaforik algılarını incelemek için çalışmalar yapılmıştır. Ancak tarih dersine ve özellikle Atatürk İlkeleri konusunda çalışma yapılmamıştır. Bu araştırma sınıf öğretmenliği bölümünde okuyan öğretmen adaylarının Atatürk İlkeleri ile ilgili algılarını ortaya koymak ve kazandırılmak istenen davranışlar hakkındaki metaforik düşüncelerini ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Bu genel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

3. PROBLEM CÜMLESİ

“Sınıf öğretmeni adaylarının Atatürk İlkeleri ile ilgili türettikleri metaforlar nelerdir? Araştırmanın problem cümlesini oluşturmaktadır. Bu problem cümlesine göre belirlenen alt problemler şunlardır;

3.1. Alt Problemler

- 1- Öğretmen adaylarının Atatürk İlkelerinden Cumhuriyetçilik İlkesi hakkında geliştirdikleri metaforlar nelerdir?
- 2- Öğretmen adaylarının Atatürk İlkelerinden Milliyetçilik İlkesi hakkında geliştirdikleri metaforlar nelerdir?
- 3- Öğretmen adaylarının Atatürk İlkelerinden Devletçilik İlkesi hakkında geliştirdikleri metaforlar nelerdir?
- 4- Öğretmen adaylarının Atatürk İlkelerinden Halkçılık İlkesi hakkında geliştirdikleri metaforlar nelerdir?
- 5- Öğretmen adaylarının Atatürk İlkelerinden Laiklik İlkesi hakkında geliştirdikleri metaforlar nelerdir?
- 6- Öğretmen adaylarının Atatürk İlkelerinden İnkılâpçılık İlkesi hakkında geliştirdikleri metaforlar nelerdir?

3. 2. Sınırlılıklar

- 1- Çalışma öğretmen adaylarının Atatürk İlkeleri hakkındaki metaforik algılarını ortaya çıkarmayı amaçlayan görüş bildirme formu,
- 2- Çalışma 2010-2011 akademik yılında Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi İlköğretim Sınıf Öğretmenliği Anabilim dalında öğrenim gören öğrencilerle sınırlıdır.

4.Yöntem

Bu çalışma, durum saptamaya yönelik betimsel yöntem ile nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi yöntemi çerçevesinde değerlendirilmiştir. İçerik analizinde amaç; toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. İçerik analizinde temelde yapılan işlem; birbirine benzeyen verileri, belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2006: 227). İçerik analizi, belirli kurallara dayalı

kodlamalarla bir metnin bazı sözcüklerinin daha küçük kategorileri ile özetlendiği sistematik, yenilenebilir bir tekniktir (Büyüköztürk, 2009: 269).

4.1. Verilerin Toplanması

Araştırma uygulanmaya başlamadan önce metafor konusunda çalışılan yayınlar incelenmiştir (Ocak ve Gündüz,2006; Güven ve Güven 2009; Öztürk, 2007; Saban, 2008; Akkaya, 2011). Çalışma 2010 – 2011 eğitim-öğretim yılının bahar döneminde gerçekleştirilmiştir. Sınıf öğretmeni adaylarının Atatürk ilkelerine ilişkin sahip oldukları metaforları ortaya çıkarmak amacıyla, çalışmaya katılan öğretmen adaylarına ilkelerin yazılı olduğu görüş bildirme formu dağıtılmıştır. Daha sonra adaylar metaforlarını yazmadan önce metaforla ilgili açıklamalar yapılmış ve görüş formunda şu şekilde yer alan ifadeleri, “Milliyetçilik... gibidir/benzer. Çünkü... gibi bütün ilkeleri tamamlamaları istenmiştir. Metafor çalışmalarında “gibi” kavramı genellikle metafor konusu ile metafor kaynağı arasındaki benzerliği daha net bir şekilde çağrıştırmak için kullanılır. “Çünkü” kavramı da katılımcılardan kendi benzetmeleri için sebep veya mantıksal dayanak üretmeleri istenmesi gerekir(Saban ve diğerleri, 2005). Öğretmen adaylarının akıllarına ilk gelen metaforlardan istifade edebilmek için süre kısa tutulmuştur. Metaforlarını aktarmış oldukları “Milliyetçilik... gibidir/benzer. Çünkü... “Devletçilik... gibidir/benzer. Çünkü... cümleleri araştırmanın temel veri kaynağını oluşturmaktadır.

4. Verilerin Analiz Edilmesi ve Yorumlanması

İlk olarak 176 Sınıf Öğretmenliği öğretmen adaylarından Atatürk İlkeleri ile ilgili metaforları ve bu metaforlar hakkındaki mantıksal dayanaklarını yazmaları istenmiştir. Ancak bunlardan 152 öğretmen adayının metaforları değerlendirmeye tabi tutulmuştur. 24 öğretmen adayının metaforları aşağıda açıklayacağımız sorunlar yüzünden değerlendirilme dışı bırakılmıştır. Öğretmen adaylarının ilkeler hakkında ürettikleri metaforlar şu süreçlerden geçirilerek analiz edilmiş ve yorumlanmıştır (Saban,2004).

Öğretmen adaylarının belli bir metaforu belirgin bir şekilde dile getirip getirmediğine bakılmıştır. Öğretmen adaylarının ürettikleri metaforlarda ilkelerden bir tanesi bile boş bırakılan veya okunmayan metafor ve mantıksal dayanakları olan kağıtlar analiz dışı bırakılmıştır. İkinci olarak, öğretmen adayları tarafından ilkeler hakkında oluşturdukları metaforun açıkladıkları maddeye yardımcı olup olmadığına bakılmış ve bu amaçla hizmet etmeyen metaforlarda analiz dışı bırakılmıştır. Bu aşamada metafor analizi (Moser,2000) ve içerik analizi (Yıldırım ve Şimşek,2006) teknikleri kullanılmıştır. Öğretmen adaylarında sadece tanımların yapıldığı herhangi bir metafor kaynağını içermeyen kağıtlar, belli bir metafordan söz edilmesine rağmen mantıksal dayanağında açıklayamadıkları kağıtlar analiz dışına çıkarılmıştır.

Üçüncü olarak öğrenciler tarafından üretilen her bir metafordaki “mantıksal dayanak” analiz edildi. Metafor ve mantıksal dayanağı arasında herhangi bir ilişki bulunmayan veya metaforu açıklamada yetersiz kalan kâğıtlar analiz dışı bırakılmıştır.

Dördüncü olarak bir madde içerisinde birden fazla metafor oluşturan veya mantıksal dayanağında açıkladığı ilişki ne kadar kuvvetli olursa olsun birden çok açıklama yapılan kağıtlar analiz dışı bırakılmıştır.

Beşinci ve son olarak, yukarıdaki özellikleri sağlayan kağıtlar incelemeye alınmıştır. Atatürk İlkeleri konusunda üretilen 6 ilke ile ilgili metaforlar öğrenci sayısı ve yüzde açısından incelenmiştir.

4. BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde öğretmen adaylarının Atatürk İlkeleri ile ilgili ürettikleri metaforlar ve bu metaforlara ait frekanslar yer almaktadır. Tabloların alt kısmında öğretmen adaylarının ürettikleri metaforlara ait mantıksal dayanakları yer almaktadır.

4.1. Birinci alt probleme ilişkin bulgular ve yorumlar

Siyasi bir rejim olarak cumhuriyet, milletin, egemenliği kendi elinde tuttuğu ve bunu belirli süreler için seçtiği milletvekilleri aracılığıyla kullandığı yönetim biçimidir. Cumhuriyetçilik ilkesi ise cumhuriyetten hareket ederek, devletin siyasal rejimi olarak cumhuriyeti benimsemek ve onu fazilet rejimi olarak tanımlamak ve değerlendirmek demektir (Tüzün, Safran, 1988).

Tablo 1: Cumhuriyetçilik kavramı ile ilgili metafor, frekans ve yüzdeler

	Metafor	f	%		Metafor	f	%
1	Atatürk	15	9.75	17	Güneş	7	4.55
2	Atölye	1	0.65	18	Hak	1	0.65
3	Ayakkabı	7	4.55	19	Huzur	1	0.65
4	Ayna	1	0.65	20	İrade	3	1.95
5	Bayrak	13	8.45	21	Kalp	1	0.65
6	Bebek	1	0.65	22	Kan	2	1.3
7	Berberlik	9	5.85	23	Kek	1	0.65
8	Bilinçli olmak	1	0.65	24	Kuş	7	4.55
9	Bina	1	0.65	25	Özgürlük	10	6.5
10	Demokrasi	13	8.45	26	Şeref	1	0.65
11	Düşünce	1	0.65	27	Sevgi	1	0.65
12	Egemenlik	17	11.5	28	Sistem	6	3.9
13	El	1	0.65	29	Su	1	0.65
14	Eşitlik	17	11.5	30	Taş	1	0.65
15	Fazilet	1	0.65	31	Temel	1	0.65
16	Gül	1	0.65	32	Yaşam tarzı	8	5.2

Tablo 1’de öğretmen adaylarının Cumhuriyetçilik ilkesi ile ilgili ürettikleri metaforlar alfabetik liste, metaforu temsil eden öğrenci sayısı ve yüzdesi verilmiştir.

Öğretmen adaylarının Cumhuriyetçilik kavramına ilişkin olarak 32 adet metafor üretmişlerdir. Öğretmen adaylarının Cumhuriyetçilik hakkında ürettikleri metaforlara baktığımızda en çok üretilen beş metafor “**eşitlik**” 17 öğrenci (%11.05), “**egemenlik**” 17 öğrenci (% 11.05), “**Atatürk**” 15 öğrenci (% 9.75), “**demokrasi**” 13 öğrenci (% 8.45), “**özgürlük**” 10 öğrenci (% 6.5) kelimeleridir. Cumhuriyetçilik ilkesi için üretilen ilk beş metaforun grup içerisindeki oranı %47.7’dir. Cumhuriyetçilik ilkesi için üretilen metaforlardan 18’i sadece bir öğrenci tarafından temsil edilmektedir. Cumhuriyetçilik ilkesi için üretilen metaforlardan bir öğrenci tarafından temsil edilenleri çıkardığımızda 2 kişi kan (%1.3) ile eşitlik ve egemenlik 17 kişi (% 11.05) arasında dağılmaktadır. Cumhuriyetçilik ilkesiyle ilgili geliştirilen 32 metafor incelendiğinde, öğrencilerin cumhuriyetçilik ilkesine karşı olumlu bir algıya sahip oldukları görülmektedir. Cumhuriyetçilik İlkesine ait öğretmen adaylarının örnek metaforları şu şekildedir;

- ✓ Cumhuriyetçilik ilkesi Atatürk gibidir / benzer. Çünkü eserler sahipleriyle değer bulur
- ✓ Cumhuriyetçilik ilkesi demokrasi gibidir / benzer. Çünkü her türlü özgür bir ülke için demokratik bir ortam gereklidir.
- ✓ Cumhuriyetçilik ilkesi egemenlik gibidir / benzer. Çünkü halkın egemenliği olmadan anlamsız olur.
- ✓ Cumhuriyetçilik ilkesi eşitlik gibidir / benzer. Çünkü halk bu yönetim şekline dil, din ayırmaksızın katılır.

4.2. İkinci alt probleme ilişkin bulgular ve yorumlar

Sözlük anlamı olarak Maddi ve manevi açılardan millet ve ülkesinin çıkarlarını her şeyin üstünde tutma anlayışı, ulusçuluk, ulusalcılık, nasyonalizm kavramlarında ifadesini bulmuştur (TDK, 2010). Milliyetçilik Gökalp'a göre ise Türkçülük ile birlikte ifade edilmiş ve bir milletin ortak unsurlarıyla var olma terbiyesi şeklinde tanımlanmıştır (Gökalp, 1976).

Tablo 2: Milliyetçilik kavramı ile ilgili metafor, frekans ve yüzdeler

	Metafor	f	%		Metafor	f	%
1	Ağaç	9	5.85	15	Kardeşlik	9	5.85
2	Aile	9	5.85	16	Kendini tanımak	1	0.65
3	Bağımsızlık	8	5.2	17	Kıyafet	1	0.65
4	Bayrak	8	5.2	18	Kültür	1	0.65
5	Berberlik	14	9.1	19	Maya	21	13.65
6	Birlik olmak	8	5.2	20	Mühür	1	0.65
7	Çatı	1	0.65	21	Puzzle	5	3.25
8	Din	1	0.65	22	Ruh	4	2.6
9	Elma	1	0.65	23	Sınır	1	0.65
10	Gül	1	0.65	24	Su	8	5.2
11	Güneş	6	3.9	25	Şuur	1	0.65
12	İdeal	1	0.65	26	Tutkal	10	6.5
13	İhtiyaç	3	3.9	27	Vatan	8	5.2
14	Kan	11	7.15				

Tablo 2'de öğretmen adaylarının Milliyetçilik kavramı ile ilgili ürettikleri metaforlar alfabetik liste, metaforu temsil eden öğrenci sayısı ve yüzdesi verilmiştir.

Öğretmen adaylarının milliyetçilik kavramına ilişkin olarak 27 adet metafor üretmişlerdir. Öğretmen adaylarının milliyetçilik hakkında ürettikleri metaforlara baktığımızda en çok üretilen beş metafor “maya” 21 öğrenci (%13.65), “berberlik” 14 öğrenci (% 9.1), “kan” 11 öğrenci (%7.15), “tutkal” 10 öğrenci (% 6.5) , “ağaç” 9 öğrenci (%5.85), kelimeleridir. İlk beş metafor grubun % 42.25'ini oluşturmaktadır. Milliyetçilik ilkesi için üretilen metaforlardan 11'i sadece bir öğrenci tarafından temsil edilmektedir. Milliyetçilik ilkesi için üretilen metaforlardan bir öğrenci tarafından temsil edilenleri çıkardığımızda en 3 kişi ihtiyaç (%1.95) ile 21 kişi maya (%13.65) arasında dağılmaktadır. Milliyetçilik ilkesiyle ilgili geliştirilen 27 metafor incelendiğinde, öğrencilerin milliyetçilik ilkesine karşı genel

olarak olumlu; bir öğrencinin ise “puzzle” metaforuyla olumsuz bir algıya sahip olduğu görülmektedir.

Milliyetçilik İlkesine ait öğretmen adaylarının örnek metaforları şu şekildedir;

- ✓ Milliyetçilik ilkesi maya gibidir / benzer. Çünkü maya ne kadar iyi olursa ekmek o kadar güzel olur.
- ✓ Milliyetçilik ilkesi beraberlik gibidir / benzer. Çünkü halkın bütünlük ve beraberliğini ifade eder.
- ✓ Milliyetçilik ilkesi ağaç gibidir / benzer. Çünkü ülke insanları bir olarak durdukları takdirde ağaç gibi dimdik dururlar.
- ✓ Milliyetçilik ilkesi kardeşlik gibidir / benzer. Çünkü toplumdaki insanların birlik ve beraberlik içinde yaşamaları için en gerekli ilkedir.
- ✓ Milliyetçilik ilkesi tutkal gibidir / benzer. Çünkü milleti birbirine daha sağlam şekilde bağlar.
- ✓ Milliyetçilik ilkesi puzzle gibidir / benzer. Çünkü çok karışıktır.

4.3. Üçüncü alt probleme ilişkin bulgular ve yorumlar

Devletçilik kavramı sözlük anlamı olarak Bir milletin yönetimle ve ekonomiyle ilgili işlevlerinin devletçe birleşik bir yönetim altında bütünleştirilmesi siyaseti ve öğretisi, erkincilik karşıtı olarak tanımlanır (TDK, 2010). Buna karşın devletçilik dar ve geniş anlamda iki şekilde de tanımlanabilir. Geniş anlamında Türkiye’de uygulanan sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmanın özelliklerini ortaya koyan bir politik tanımdır. Dar anlamında ise özel teşebbüslere yer veren ekonomik prensiplere sahip, iktisadi alandaki uygulamalardır (Turan vd., 2011).

Tablo 3: Devletçilik kavramı ile ilgili metafor, frekans ve yüzdeler

	Metafor	f	%		Metafor	f	%
1	Aile	10	6.5	16	İnek	1	0.65
2	Anne	19	12.35	17	Kalkan	6	3.9
3	Arkadaş	1	0.65	18	Kalkınma	11	7.15
4	Aşk	1	0.65	19	Kapı	1	0.65
5	Baba	13	8.45	20	Kayık	1	0.65
6	Bayrak	3	1.95	21	Kredi	4	2.6
7	Beyin	1	0.65	22	Mücadele	9	5.85
8	Dayanışma	9	5.85	23	Örgüt	8	5.2
9	Domino taşı	1	0.65	24	Saat	1	0.65
10	Dükkan	1	0.65	25	Saban	1	0.65
11	Ekonomik bağımsızlık	8	5.2	26	Sanayi	9	5.85
12	Ev	10	6.5	27	Soba	1	0.65
13	Gölge	1	0.65	28	Üretim	8	5.2
14	Güneş	1	0.65	29	Yapı taşı	11	7.15
15	İhtiyaç	1	0.65				

Tablo 3’de öğretmen adaylarının Devletçilik kavramı ile ilgili ürettikleri metaforlar alfabetik liste, metaforu temsil eden öğrenci sayısı ve yüzdesi verilmiştir.

Öğretmen adaylarının Devletçilik kavramına ilişkin olarak 29 adet metafor üretmişlerdir. Öğretmen adaylarının Devletçilik hakkında ürettikleri metaforlara baktığımızda en çok üretilen beş metafor “anne” 19 öğrenci (%12.35), “kalkınma” 11 öğrenci (% 7.15),

“**yapı taşı**” 11 öğrenci (%7.15), “**aile**” 10 öğrenci (% 6.5), “**ev**” 10 öğrenci (% 6.5) kelimeleridir. Devletçilik ilkesi için üretilen ilk metaforun grup içerisindeki oranı %40’tır. Devletçilik ilkesi için üretilen metaforlardan 14’ü sadece bir öğrenci tarafından temsil edilmektedir. Devletçilik ilkesi için üretilen metaforlardan bir öğrenci tarafından temsil edilenleri çıkardığımızda en 3 kişi ihtiyaç (%1.95) ile anne 19 kişi (% 12.35) arasında dağılmaktadır. Devletçilik ilkesiyle ilgili geliştirilen 29 metafor incelendiğinde, öğrencilerin devletçilik ilkesine karşı olumlu bir algıya sahip oldukları görülmektedir. Devletçilik İlkesine ait öğretmen adaylarının örnek metaforları şu şekildedir;

- ✓ Devletçilik ilkesi yapı taşı gibidir / benzer. Çünkü temel sağlam olmazsa yıkılması gecikmeyecektir. Onun için temeli sağlam tutmak gerekir
- ✓ Devletçilik ilkesi aile gibidir / benzer. Çünkü bütün olabilmek için parçaların bütüne sahip çıkması gerekmektedir.
- ✓ Devletçilik ilkesi anne gibidir / benzer. Çünkü annemize gözümüz gibi bakıyorsak devlete de öyle sahip çıkmalıyız.
- ✓ Devletçilik ilkesi kalkınma gibidir / benzer. Çünkü kalkınma tek yönlü değil devletin tüm birimlerini kapsmalıdır.
- ✓ Devletçilik ilkesi baba gibidir / benzer. Çünkü baba evin başıdır devlete de en üst mercidir.

4.4. Dördüncü alt probleme ilişkin bulgular ve yorumlar

Halkçılık sözlük anlamı olarak bireyler arasında hiçbir hak ayrılığı görmeme, topluluk içinde hiçbir ayrıcalık kabul etmeme görüş ve tutumu olarak tanımlanır (TDK, 2010). Bu bağlamda halkçılığın üç temel unsuru vardır. Birincisi siyasi demokrasi, ikicisi eşitlik üçüncüsü ise sınıf mücadelesini kabul etmemesidir. Atatürk’e göre de halkçılık kuvvetin, kudretin, hakimiyet ve iradenin doğrudan doğruya halka verilmesidir (Turan vd., 2011).

Tablo 4: Halkçılık kavramı ile ilgili metafor, frekans ve yüzdeler

	Metafor	F	%		Metafor	f	%
1	Aile	16	10.4	16	Kuş	1	0.65
2	Anahtar	5	3.25	17	Lamba	1	0.65
3	Apartman	1	0.65	18	Öğrenci	1	0.65
4	Arı	1	0.65	19	Otobüs	1	0.65
5	Bütünlük	13	8.45	20	Sadakat	1	0.65
6	Damga	1	0.65	21	Sandalye	1	0.65
7	Denklem	1	0.65	22	Simge	1	0.65
8	Düğme	1	0.65	23	Simit	1	0.65
9	Ekmek	2	1.3	24	Sofra	6	3.9
10	Ekin	1	0.65	25	Sosyal devlet	14	9.1
11	Elin parmakları	9	5.85	26	Su	4	2.6
12	Elma yarısı	11	7.15	27	Terazi	12	7.15
13	Eşitlik	18	11.7	28	Ümit	1	0.65
14	Güç	9	5.85	29	Vicdan	1	0.65
15	Kurtuluş	10	6.5	30	Yemek	1	0.65

Tablo 4’de öğretmen adaylarının Halkçılık kavramı ile ilgili ürettikleri metaforlar alfabetik liste, metaforu temsil eden öğrenci sayısı ve yüzdesi verilmiştir.

Öğretmen adaylarının Halkçılık kavramına ilişkin olarak 30 adet metafor üretmişlerdir. Öğretmen adaylarının Halkçılık hakkında ürettikleri metaforlara baktığımızda en çok üretilen beş metafor “**eşitlik**” 18 öğrenci (%11.7), “**aile**” 16 öğrenci (% 10.4), “**sosyal devlet**” 14 öğrenci (% 9.1), “**bütünlük**” 13 öğrenci (% 8.45), “**terazi**” 12 öğrenci (% 7.8) kelimeleridir. Halkçılık ilkesi için üretilen ilk beş metaforun grup içerisindeki oranı %46.8’dir. Halkçılık ilkesi için üretilen metaforlardan 17’si sadece bir öğrenci tarafından temsil edilmektedir. Halkçılık ilkesi için üretilen metaforlardan bir öğrenci tarafından temsil edilenleri çıkardığımızda 2 kişi ekmek (%1.3) ile eşitlik 18 kişi (% 11.7) arasında dağılmaktadır. Halkçılık ilkesiyle ilgili geliştirilen 30 metafor incelendiğinde, öğrencilerin halkçılık ilkesine karşı olumlu bir algıya sahip oldukları görülmektedir. Halkçılık İlkesine ait öğretmen adaylarının örnek metaforları şu şekildedir;

- ✓ Halkçılık ilkesi aile gibidir / benzer. Çünkü devlet ve halk birlikte hareket etmediği sürece bir anlamı yoktur.
- ✓ Halkçılık ilkesi bütünlük gibidir / benzer. Çünkü yönetim ve halk bütünleşmediği zaman işe yaramayacak bir ilke.
- ✓ Halkçılık ilkesi eşitlik gibidir / benzer. Çünkü devletin içerisinde yaşayan bütün bireylerin eşit şekilde yaşamasını sağlar.
- ✓ Halkçılık ilkesi sosyal devlet gibidir / benzer. Çünkü sosyal devlet özelliği olmadan bir ülkede dayanışma sağlanamaz.
- ✓ Halkçılık ilkesi terazi gibidir / benzer. Çünkü bütün olabilmek için parçaların bütüne sahip çıkması gerekmektedir.

4.5. Beşinci alt probleme ilişkin bulgular ve yorumlar

Laiklik tanım olarak Devlet ile din işlerinin ayrılığı, devletin, din ve vicdan özgürlüğünün gerçekleşmesi bakımından yansız olması durumunu olarak tanımlanır (TDK, 2010). Laiklik devlet idaresiyle din etkilerinin ayrılması prensibini taşır. Bu çerçevede akı ve bilimi esas alarak devlet yönetiminde bu esasları ön planda tutar.

Tablo 5: Laiklik kavramı ile ilgili metafor, frekans ve yüzdeler

	Metafor	F	%		Metafor	f	%
1	Altın bronz	1	0.65	26	Meyve tabağı	1	0.65
2	Basamak	1	0.65	27	Muz ve muz kabuğu	1	0.65
3	Başlangıç	1	0.65	28	Nokta	1	0.65
4	Beş parmak	1	0.65	29	Ok	1	0.65
5	Cinsiyet	1	0.65	30	Omurga	1	0.65
6	Çocuk	1	0.65	31	Oyuncak	1	0.65
7	Denge	4	2.6	32	Özgürlük	1	0.65
8	Din	1	0.65	33	Pirinç taş	3	1.95
9	Duygu mantık	1	0.65	34	Sağduyu	1	0.65
10	Elma armut	1	0.65	35	Sapla saman	1	0.65
11	Etle tırnak	7	4.55	36	Serbestlik	1	0.65
12	Güç	1	0.65	37	Sınır	1	0.65
13	Hakim	1	0.65	38	Tarafsızlık	1	0.65
14	Hat	1	0.65	39	Terazi	1	0.65
15	Hürriyet	1	0.65	40	Tercih	1	0.65
16	İkiz kule	1	0.65	41	Üstünlük	1	0.65
17	İlk adım	1	0.65	42	Ütopya	1	0.65

18	İnce çizgi	1	0.65	43	Vicdan	1	0.65
19	Kadın ve erkek	1	0.65	44	Yol	1	0.65
20	Kafes demiri	1	0.65	45	Yön	1	0.65
21	Kakaosuz çik.	1	0.65	46	Yumuşak karın	1	0.65
22	Karışmayan sıvı	1	0.65	47	Zeytin Yağı ve Su	5	3.25
23	Keskin bıçak	4	2.6	48	Zıt kutuplar	4	2.6
24	Kök	1	0.65	49		1	0.65
25	Makas	1	0.65	50		1	0.65

Tablo 5’de öğretmen adaylarının Laiklik kavramı ile ilgili ürettikleri metaforlar alfabetik liste, metaforu temsil eden öğrenci sayısı ve yüzdesi verilmiştir. Öğretmen adaylarının laiklik ile ilgili diğer ilkelerde olduğundan çok fazla metafor oluşturulmuştur. Ancak burada hepsini vermemiz bizce gerekli görülmemiştir. Laiklik kavramı ile ilgili en çok üretilen metaforlar **et – tırnak** 7 öğrenci (% 4.55), **zeytinyağı ve su** 5 öğrenci (%3.25), **keskin bıçak** 4 öğrenci (%2.6), **denge** 4 öğrenci (% 2.6), **zıt kutuplar** 4 öğrenci (% 2.6), **pirinç ve taş** 3 öğrenci (% 1.95) kelimeleridir. Öğretmen adaylarının Laiklik ilkesi ile ilgili oluşturdukları 74 metafor sadece bir kişi tarafından temsil edilmektedir. Laiklik ilkesiyle ilgili geliştirilen 48 metafor incelendiğinde, öğrencilerin laiklik ilkesine karşı genel olarak olumlu bir algıya sahip oldukları görülmektedir. Bununla birlikte laiklik ilkesinin zıtlıkları içinde barındırdığı ve uygulanmasının imkânsız olduğu gibi düşünceler de vardır. Laiklik İlkesine ait öğretmen adaylarının örnek metaforları şu şekildedir;

- ✓ Laiklik ilkesi et ve tırnak gibidir / benzer. Çünkü aslında ne kadar ayrı olması gerekse bile yine de birbirlerinden ayrılamazlar.
- ✓ Laiklik ilkesi zeytinyağı ve su gibidir / benzer. Çünkü ikisinin farkı ayrışmasıyla belli olur.
- ✓ Laiklik ilkesi denge gibidir / benzer. Çünkü denge en tutarlı durumu ifade eder.
- ✓ Laiklik ilkesi zıt kutuplar gibidir / benzer. Çünkü farklılıklar ayrı gibi görünse de aslında birleştiricidir.
- ✓ Laiklik ilkesi pirinç ve taş gibidir / benzer. Çünkü iyi pirinç taşsız olandır.
- ✓ Laiklik ilkesi ütopya gibidir / benzer. Çünkü imkânsızdır.

4.6. Altıncı alt probleme ilişkin bulgular ve yorumlar

İnkılâpçılık tanım olarak kurucu ve yapıcı bir düşünceyle modern toplum hayatında yeni ilerleme ve gelişmelere imkan hazırlamaya yönelik bir düşünceyi benimsemektir (Turan vd., 2011: 267).

Tablo 6: İnkılâpçılık kavramı ile ilgili metafor, frekans ve yüzdeler

	Metafor	f	%		Metafor	f	%
1	Ayak uydurmak	11	7.15	13	Okul	1	0.65
2	Bilgisayar programı	21	13.65	14	Önlem	7	4.55
3	Çocuk	1	0.65	15	Refah	1	0.65
4	Değişim	17	11.5	16	Ruh	1	0.65
5	Eser	1	0.65	17	Şeker	1	0.65
6	Güneş	1	0.65	18	Şekil	1	0.65
7	Kağıt	1	0.65	19	Su	1	0.65
8	Matbaa	1	0.65	20	Süreklilik	15	9.75
9	Mevsim	3	1.95	21	Teknoloji	25	16.25
10	Miras	1	0.65	22	Yenilik	18	11.7
11	Moda	5	3.25	23	Yol	1	0.65
12	Nefes almak	2	1.3	24	Zaman	15	9.75

Tablo 6’da öğretmen adaylarının İnkılâpçılık kavramı ile ilgili ürettikleri metaforlar alfabetik liste, metaforu temsil eden öğrenci sayısı ve yüzdesi verilmiştir.

Öğretmen adaylarının İnkılâpçılık kavramına ilişkin olarak 24 adet metafor üretmişlerdir. Öğretmen adaylarının İnkılâpçılık hakkında ürettikleri metaforlara baktığımızda en çok üretilen beş metafor “**teknoloji**” 25 öğrenci (% 16.25), “**bilgisayar programı**” 21 öğrenci (% 13.65), “**yenilik**” 18 öğrenci (% 11.7), “**süreklilik**” 15 öğrenci (% 9.75), “**zaman**” 15 öğrenci (% 9.75) kelimeleridir. İnkılâpçılık ilkesi için üretilen ilk beş metaforun grup içerisindeki oranı % 61.1’dir. İnkılâpçılık ilkesi için üretilen metaforlardan 13’i sadece bir öğrenci tarafından temsil edilmektedir. İnkılâpçılık ilkesi için üretilen metaforlardan bir öğrenci tarafından temsil edilenleri çıkardığımızda 2 kişi nefes almak (%1.3) ile teknoloji 25 kişi (% 16.25) arasında dağılmaktadır. İnkılâp ilkesiyle ilgili geliştirilen 24 metafor incelendiğinde, öğrencilerin olumlu bir algıya sahip oldukları görülmektedir. Bununla birlikte, sürekli bir değişimi de birlikte getirdiğine inanmaktadırlar. İnkılâpçılık İlkesine ait öğretmen adaylarının örnek metaforları şu şekildedir;

- ✓ İnkılâpçılık ilkesi bilgisayar programı gibidir / benzer. Çünkü bilgisayar programını sürekli güncellemediğiniz takdirde işe yaramaz hale geliyorsa devlette öyledir.
- ✓ İnkılâpçılık ilkesi zaman gibidir / benzer. Çünkü sürekli ilerlemek zorundadır.
- ✓ İnkılâpçılık ilkesi teknoloji gibidir / benzer. Çünkü günümüzde nasıl teknolojiyi diğer ülkelerden takip ediyorsak kendimizi geliştirmediklerimiz takdirde diğerlerini örnek alırız.
- ✓ İnkılâpçılık ilkesi süreklilik gibidir / benzer. Çünkü zaten süreklilik değişimin bizzat kendisidir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar

Araştırmanın amacına göre belirlenen alt amaçların sonuçları şu şekildedir:

1. Sınıf öğretmeni adaylarının Cumhuriyetçilik ilkesiyle ilgili ürettikleri metaforlara bakıldığında, bu ilkenin tanım ve yapısına uygun bir biçimde demokrasi, eşitlik, özgürlük ve egemenlik gibi metaforlar ürettikleri görülmüştür. Ancak buna ek olarak adayların Cumhuriyetçilikle ilgili Atatürk’ü doğrudan bu ilkeyle haklı olarak özdeş görmeleri ve

Cumhuriyetçilik ile ilgili bayrak, güneş, yaşam tarzı ve özgürlük gibi metaforlar türetmeleri de bu ilkeyi yaşamsal öğelerle içselleştirdikleri söylenebilir.

2. Sınıf öğretmeni adaylarının Milliyetçilik ilkesi ile ilgili türettikleri metaforlardan ortak bir milliyetçilik tanımı ortaya çıkamadığını belirtebiliriz. Burada en dikkat çekici olarak adayların milliyetçilik kavramı ile ilgili hep birleştirici bir arada tutucu metaforlar türettiği görülmektedir. Burada Milliyetçilik ilkesindeki birleştirici gayeyi özümstedikleri sonucuna ulaşılabilir.

3. Sınıf öğretmeni adaylarının Devletçilik ilkesiyle ilgili türettikleri metaforlara bakıldığında devlet kavramının sistemleştirici, bütünleştirici ve ayakta tutucu tarafına günlük hayatta da en bu işlevi en temelde yerine getiren aile kurumuyla ilgili metaforlarla benzeşim yaptıkları görülmektedir. Bu nedenle Türk geleneğinde en küçük sistemli parça olan aile üyelerini bu Devletçilik ilkesiyle benzetmişlerdir. Yine burada “Kalkınma” ve “Örgüt” metaforları oldukça dikkat çekicidir.

4. Sınıf öğretmeni adaylarının Halkçılık ilkesiyle ilgili türettikleri metaforlara bakıldığında halkçılığın tanım ve amacına uygun olarak metaforlar türettikleri görülmektedir.

5. Sınıf öğretmeni adaylarının laiklik ilkesiyle ilgili türettikleri metaforlara bakıldığında; Laiklik ilkesiyle ilgili tanımına uygun bir metafor üretmedikleri açıkça görülür. Özellikle adayların çeşitli ilgili veya ilgisiz çok sayıda metafor türettikleri görülmektedir. Laiklik ilkesi Türkiye’de siyasi ve sosyal çok tartışılan ilkelerin başında gelir. Bu açıdan gündemi oldukça fazla meşgul eder. Buna rağmen üzerine bu kadar çok şey yazılıp çizilmiş laiklik ilkesiyle ilgili öğretmen adaylarının amacına uygun ve ilgili bir metafor üretmedikleri oldukça düşündürücüdür. Aslında örgün eğitimin hemen hemen tüm aşamalarında öğrenciye laikle ilgili sadece “*din ve devlet işlerinin ayrılması*” gibi bir tanım yüklenmesi böyle sığ bir tanımla öğrencilerin konu üzerinde eğitim hayatları boyunca fazla düşünmemelerine sebep olduğu belirtilebilir.

6. Sınıf öğretmeni adaylarının İnkılâpçılık ilkesiyle ilgili türettikleri metaforlara bakıldığında inkılâpçılık ile ilgili türetilen metaforların bu ilkenin tanımına uygun olarak, **ilerlemecilik**, **ayak uydurmak**, **değişim** ve **süreklilik** kavramları üzerinde yoğunlaştıkları görülmektedir.

Sonuç olarak sınıf öğretmeni adayları Atatürk ilkeleri hakkında genel olarak olumlu bir algıya sahiptir.

5. 2. Öneriler

Araştırma sonunda şu önerilerde bulunabilir.

1. Ders öğretmenlerinden Atatürk İlke ve İnkılâpları anlatırken Derslerini sıkıcılıktan, monotonluktan, ezbercilikten kurtarmak, öğrencileri aktif kılmak, eleştiren, sorgulayan, yaratıcılıklarını ortaya çıkaran, öğrenme-öğretme oluşturmak için Atatürk İlkelerinin açıkça ifade edilmesi ve anlamlarında ve tanımlarında metaforları kullanarak yeterli tanımlarını ve açıklamaları yapmaları önerilebilir.

2. Metaforlar konusunda diğer alanlarda da çalışmalar yapılabilir.

3. Öğretmen yetiştiren kurumlarda öğretmen adayları bilhassa Özel Öğretim Yöntemleri derslerinde hazırladıkları etkinlik ve projelerde metaforları kullanabilir.

4. Mevcut görevdeki öğretmenlere seminer dönemlerinde bu konu hakkında gerekli bilgilendirmelerin yapılması istenebilir.

KAYNAKÇA

- AKKAYA, A. (2011). İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Konuşma Kavramına İlişkin Algıları, Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. (7) http://adyusbd.com/Makaleler/935693539_AKKAYA,%20AHMET.pdf adresinden 14.07.2012 tarihinde edinilmiştir.
- ARNETT, R. C. (1999). Metaphorical Guidance: Administration as building andrenovation. *Journal of Educational Administration*, 37(1), 80-89. (<http://www.emeraldinsight.com/journals.htm?issn=09578234&volume=37&issue=1&articleid=839143&show=pdf&PHPSESSID=i093un3rsqhg7lift8j5d99e75>) adresinden 15.03.2012 tarihinde edinilmiştir.
- ARSLAN M. M. ve BAYRAKÇI M. (2006), “Metaforik Düşünme ve Öğrenme Yaklaşımının Eğitim-Öğretim Açısından Değerlendirilmesi”, *Milli Eğitim*, 171(Yaz), 100-108.
- AYDOĞDU, E. (2008) *İlköğretim Okullarındaki Öğrenci ve Öğretmenlerin Sahip Oldukları Okul Algıları ile İdeal Okul Algılarının Metaforlar (Mecazlar) Yardımıyla Analizi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi Osmangazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara Pegem Akademi Yayınları.
- CERİT, Y. (2008). “Öğretmen Kavramı İle İlgili Metaforlara İlişkin Öğrenci, Öğretmen ve Yöneticilerin Görüşleri”, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6 (4), 693-712.
- CLARKEN, R. H. (1997). “Five Metaphors for Educators” Paper Presented at the Annual Meeting of the American Educational Research Association, Chicago, March 24-28. 383-384. 11 Şubat 2011 tarihinde EBSCO host veritabanından alınmıştır.
- GİRMEN, P. (2007). *İlköğretim Öğrencilerinin Konuşma ve Yazma Sürecinde Metaforlardan Yararlanma Durumları*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- GÖKALP, Z. (1976). *Türkçülüğün Esasları*, İstanbul.
- GÜVEN, B., Güven, S. (2009). “İlköğretim Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersinde Metafor Oluşturma Becerilerine İlişkin Nicel Bir İnceleme”, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, Mayıs 2009, C: 17, No:2, s. 503-512
- LAKOFF, G. & Johnson, M. (1980). *Metaphors we live by*. Chicago, IL: University of Chicago Press. (http://www.berliner.dk/mediesnak/opgaver/lj_noter.pdf)_____ adresinden 12.09.2012 tarihinde edinilmiştir.
- LEVİNE, P. M., (2005), *Metaphors and Images of Classrooms*, *Kappa Delta Pi Record*, v:41,n:4, Indianapolis. 383-384. 13 Şubat 2010 tarihinde EBSCO host veritabanından alınmıştır.

- MORGAN, G. (1998). *Yönetim ve Örgüt Teorilerinde Metafor Çevr.*, G. Bulut), , İstanbul: BZD Yayıncılık.
- MOSER, K.S. (2000). Metaphor analysis in psychology - method, theory, and fields of application. Forum: Qualitative Social Research [On-line journal], 1(2) (<http://www.qualitative-research.net/index.php/fqs/article/viewArticle/1090/2387>) adresinden 14.07.2012 tarihinde edinilmiştir.
- OCAK, G., Gündüz, M., (2006), “Eğitim Fakültesini Yeni Kazanan Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleği Dersini Almadan Önce ve Aldıktan Sonra Öğretmenlik Mesleği Hakkındaki Metaforlarının Karşılaştırılması”, AKÜ Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt: VIII, Sayı:2, Afyon.
- ÖZTÜRK, Ç. (2007). “Sosyal Bilgiler, Sınıf ve Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının “Coğrafya” Kavramına Yönelik Metafor Durumları”, Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 8, (2), s. 55-69
- SABAN, A. (2004). “Giriş Düzeyindeki Sınıf Öğretmeni Adaylarının “öğretmen” Kavramına İlişkin İleri Sürdükleri Metaforlar”, Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 2 (2), 131-155.
- SABAN, A., Koçbeker , B.N. , Saban, A. (2005). “Öğretmen Adaylarının Öğretmen Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Metaforlar”, XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, 28-30 Eylül- Denizli
- SABAN, A. (2008). İlköğretim I. Kademe Öğretmen ve Öğrencilerinin Bilgi Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Zihinsel İmgeler. İlköğretim Online. 7(2), 421-455. <http://ilkogretim-online.org.tr/vol7say2/v7s2m15.pdf> adresinden 17.09.2011 tarihinde edinilmiştir.
- STRENSKİ, E., (1989). “Disciplines and Communities, Armies and Monasteries and The Teaching of Composition”, Rhetoric Review, Vol : 8, No : 1. (<http://www.jstor.org/stable/465686>) adresinden 13.07.2011 tarihinde edinilmiştir.
- SAFRAN, M., (1993). “Değişik Öğrenim Basamaklarında Tarih Becerisine İlişkin Tutumlar Üzerine Bir Araştırma”, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı: 4, Ankara.
- TDK, (2011). Büyük Türkçe Sözlük, <http://www.tdk.gov.tr>. <http://tdkterim.gov.tr/bts/> Adresinden 23. 03. 2010 tarihinde indirilmiştir.
- TAYLOR, William (1984). *Metaphors of Education*, Heineman Educational Books Ltd, London.
- YILDIRIM, A., Simsek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Seçkin Yayınevi, Ankara.
- YOB, I.M. (2003), *Thinking Constructively With Metaphor*, Studies in Philosophy and Education, Vol. 22, Kluwer Academic Publishers, Netherland. 18 Ocak 2010 tarihinde EBSCOhost veritabanından alınmıştır.